

(6/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIO y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mltj, 20, botiga. BARCELONA

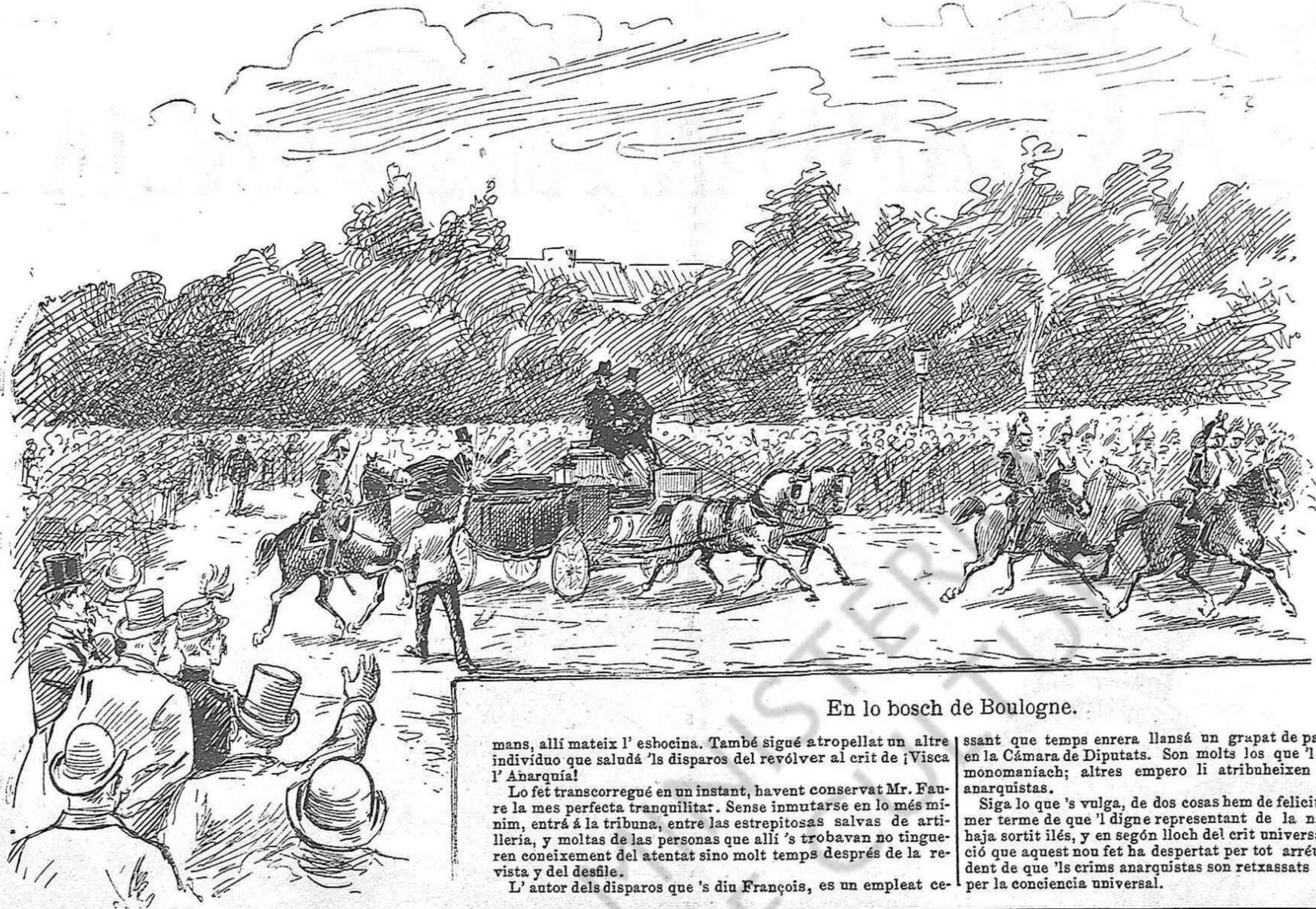
PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

LA SITUACIO DE CUBA

¡Aixis no acabarem may!

ATENTAT CONTRA MR. FAURE, PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA

En lo bosch de Boulogne.

mans, allí mateix l'eshocina. També signé atropellat un altre individu que saludá 'ls disparos del revólver al crit de ¡Visca l'Anarquia!

Lo fet transcorregué en un instant, havent conservat Mr. Faure la mes perfecta tranquil·lar. Sense inmutarse en lo més mínim, entrá á la tribuna, entre las estrepitosas salvas de artilleria, y moltes de las personas que allí 's trobavan no tingueren coneixement del atentat sino molt temps després de la revista y del desfile.

L' autor dels disparos que 's diu François, es un empleat ce-

ssant que temps enrera llansá un grapat de papiers impresos en la Cámara de Diputats. Son molts los que 'l tenen per su monomaniach; altres empero li atribueixen compromisos anarquistas.

Siga lo que 's vulga, de dos cosas hem de felicitaros: en primer terme de que 'l digne representant de la nació francesa haja sortit ilés, y en segón lloch del crit universal de reprobació que aquest nou fet ha despertat per tot arréu, proba evident de que 'ls crims anarquistas son retxassats unánimement per la conciencia universal.

FÉLIX FAURE

CELEBRÁVA's á Paris la festa patriótica del 14 de juliol. Milers y milers d'espectadors s'havien traslladat al Hipódromo de Longchamps, ahont devia celebrar-se una gran parada militar, en presencia del president de la República.

Lo cotxe de Mr. Faure, acompanyat de una escolta de coraceros, embocá l'avinguda de las Acacias del Bosch de Bolonia, quan de sòpte, d'entre l'apinyada multitud sortí un subjecte tenint á la mà un paper arrollat en forma de memorial. En un tancar y obrir d'ulls llansá 'l paper y sonaren dos tiros. Lo malvat portava amagat lo revólver entre 'l paper. Siga per la precipitació ab que procedí, siga perquè un mosso de café al veure l'acció doná un cop al bras del agressor, desviant la punteria, Mr. Faure sortí completament ilés del atentat.

L' autor dels disparos pronunciá la següent frase:

—Voilà la justice. (Aquí teniu la justícia.)

La multitud indignada se precipitá sobre 'l miserable, apunyegantlo ab tanta furia, que si la policia no li arrenca de las

MONSTRUOSITATS

DESPRÉS de un sens fi de sessions en las quals l' oratoria s'ha sortit de mare... y de tota la familia, s'ha acabat la discussió del mensatge y 'l país se queda en dejú respecte al verdader estat de la guerra de Cuba, y 'ls medis mes oportuns que tenen ideats tant lo govern

com los partits monárquichs per acabar-la.

May s'havia vist tanta xarrameca y tan poca sustancia.

En últim resultat tots los homes de la monarquia, al país li han dit lo mateix:

—Si tens mals-de-cap, pássete'ls; si tens picó, grátat; si 's trobas embolicat en una guerra pavorosa qual fi no 's prevéu, ves entregantnos homes y milions, que per lo que toca á nosaltres no 'ns cansarem pas de dispararlos.

Sobre aquest particular qui ab mes franquesa s'ha expressat es lo venturós D. Antón Cánovas del Castillo, may tan mónstruo com en l'ocasió present.

Convé recullir alguns dels conceptes que van brotar de aquella boca pressupuestívora. Recullimlos y meditémlos.

«Lo Govern—digué—podrá cedir en alguna qüestió; pero en aixó de la guerra, may. Disposat está al efecte á agotar tots los recursos. (No 'ls recursos del govern; els recursos del país.)

«La opinió pública es l'únic jutje competent pera dir quan hi ha que detenirse y fins ahont s'ha de arribar. Aixó es lo que vá fer en la guerra de la Independencia.

«Ara com avants, la conciencia nacional dirá fins ahont ha de arribar lo sacrifici.»

Qualsevol diria que no hi ha á Espanya un demòcrata mes atent á lo que 'l país desitja y demana y que pugui fer la pols al Feo malagueño. Segons lo que acaba de manifestar, ell no te sino orellas per escoltar la veu del país, ni te las mans sino per executar la seva voluntat soberana.

Y no obstant, en la qüestió dels ausilis als ferrocarrils, Espanya entera protesta indignada contra 'l projecte del govern que intenta regalar á las empresas una verdadera fortuna y D. Antón y 'ls que 'l rodejan es-

coltan las protestas del país com si sentissen ploure. Aquest es lo respecte que li tenen.

Pero en la guerra de Cuba, prométen atendre'l. No hi ha mes que una petita dificultat.

Si 'l país volgués, per exemple, 'l terme de la guerra de quins medis s'hauria de valer per manifestarho?

Los medis mes regulars serian, sens dupte, 'ls que determina la ley que concedeix á cada espanyol major de 25 anys un vot, y especifica la manera d'emetre'l á fi de conferir la seva representació á la persona mes digna de la seva confiansa.

Pero 'ls governs de la restauració s'han rigut sempre de la ley del sufragi: ells han fet las eleccions á la mida del seu gust. S'han conferit las actas als amichs y comparses, en la mateixa forma en que 's confereixen las credencials y 'ls empleos. Y en punt á immoralitats y coaccions y trampas s'ha arribat tan enllá, que 'l país en massa cansat de veure com se 'l rifan, ha acabat per dir:

—Si al cap y al últim han de surtir elegits els que vosaltres determineu y no 'ls que jo vull, no hi ha necessitat de que 'm molesti acudint á las urnas.

Y no hi vá.

De manera que l'únic medi legal y correcte que podria tenir la nació per expressar lo que pensa y lo que vol respecte al problema de la guerra de Cuba, aquest medi está seqüestrat pels governs de la monarquia.

Ni 'l mateix Cánovas s'ha atrevit á dir:—Faré lo que las corts determinin—perque ja sab ell que la majoria de las Corts es seva... y la minoria també. No pot parlar lo país per boca de aquells fills de la trápala y de la violació de la ley electoral. No tenen ni la legitimitat del seu origen, ni la independencia dels seus actes.

Donchs ¿qu' es lo que ha de fer lo país per expressar la seva opinió sobre 'l punt concret de la guerra de Cuba? ¿Quins son los signes evidents de la voluntat nacional?

A tal pregunta que vá ferli un diputat de la minoria, respongué 'l mónstruo:

«La senyal de que la voluntat de la nació aproba la política del govern y enten que á aqueixa guerra, no'se li pot contestar mes que ab la guerra, es que dona 'ls soldats que se li demanan.»

¡Estupenda manifestació!...

La nació dona 'ls soldats que se li demanan, donchs proba segura de que vol la guerra.

¿Y si 's negava á donarlos, qué faria 'l mónstruo, qué farian los governants que 'l secundan? ¿Se crusarian de

brassos? Farían la pau á tota costa y sense mirar las conseqüencias?

Aixó sembla que haja volgut dir el *Feo malagueño*, si hem de interpretar rectament lo seu raciocini.

Y no obstant, als que 's neguessin á cumplir los deberes que 'ls imposa la lley militar, no hi hauria que arrendarlos la ganancia.

Llavors el sofista Cánovas no repararia en posar en planta la única y suprema teoría de govern que no admet réplica, la santa teoría del bastó.

Lo país es un burro: s' obstina en no seguir endavant... ¡garrotada!...

* *

No s' ha de profundisar molt pera comprendre que las paraulas de 'n Cánovas ab sas ponderacions de respecte á la voluntat de la nació, son la mostra mes flagrant de la seva impotencia.

Realment, avuy com avuy no sab per quins mars navega. S' ha ficat en un laberinto de confusions y no troba la sortida. Y lo mateix que 'l portugués del quento, crida:

—País estimat: si 'm treus de aquest embolich te perdono la vida.

Per triunfar á Cuba ha ensajat tots los medis: els de la pau y 'l atracció sostenint á l' ex-héroe de Sagunto, y 'ls de la guerra conferint la suprema autoritat de la isla al general Weyler. Los medis pacífichs per poch ens costan una catástrofe, y 'ls medis bélichs son mes de nom que de fet, gracias á las odiosas ingerencias dels Estats Units, per ell consentidas y respectadas.

No se li ha ocorregut rompre de una vegada l' escandalós protocolo del any 77 qu' ell ab tanta imprevisió vá suscriure y que 'ns té lligats de brassos davant de la insurrecció descaradament protegida per la República nort-americana. No se li ha ocorregut tampoch enrobustir la forsa moral d' Espanya per medi de alguna aliansa que demostrés als *yankees* que no estém abandonats de tot lo mon.

Y en tal situació, en aquest joch perillós, quan hasta 'ls cegos veuhén que per bé que 'ns vagi la partida hem de fer taulas, se li ocorra demanar sacrificis, homes y milióus, sanch y or, fins que 'l país escolat y empobrit digui—Prou—si li queda veu per dirho.

¡La voluntat del país!...

Lo país l' ha perduda la voluntat.

Si 'n tingués sols una mica, per arreglar á Cuba, previament procuraria arreglar la península, enviant al mónstruo á passejar, encare que darrera d' ell tingués de anarhi tot lo que 'l mónstruo representa.

P. K.

ESCARNI

Mientras la guerra de Cuba cubreix de dol nostra Espanya y la porta á la ruina d' un modo que fa basarda, puig gasta milióus de duros quan no 'n te cap á las caixas; mientras allá á la manigua lluytan sos fills per la patria, recordant á totas horas las últimas abressadas de sas mares, que aquí quedan en mitj d' una mar de llágrimas, quan se diu qu' encare mes tropas sortiran cap á la Habana, y que la cosa s' enreda, y que la cosa va llarga... los PAPÁS de la nació, qu' estiman molt á la patria, van discutint lo remey que ha de dur la pau á casa. Pero com que hi ha un bullit á dintre d' abduas cambras, que ni Deu mateix l' entent ni l' ánima que 'ls agnanta, tractan tan graves problemas en mitj de la mes gran guassa, y 's diuhen mil vituperis sens que 'ls hi caygui la cara. Obras' la sessió al Congrés; dos diputats se barallan y rebuscan acudits per aixafarse un á l' altre, y sos companys al sentirne aquella gran xafardada, fent coro als demés qu' escoltan esclatan en grans riallas; y aixó qu' es de sanch del poble de lo que 'ls dos pares tractan... d' enviar més soldats á Cuba, de fer plorar á més mares!

Lo poble que aixó tolera mereix de debó una subarda.

PISTACHO.

MARTIRS Y HÉROES

(Episodis de la guerra de Cuba)

Lo tinent del batalló de Soria, n.º 9 D. Eduardo Borges, vá rebre ordre de anar á protegir la recomposició de la línea telegráfica qu' entre Cárdenas y Júcaro havian tallat los insurrectes. Ab un sargento, dos cabos y trenta tres soldats del seu batalló y cinch mes del de San Quintín, n.º 47, sortí á cumplir las ordres rebudas. La forsa no tingué novetat ni á l' anada ni durant lo treball; pero al regrés, molt prop ja de *La Esperanza*, en un lloch nomenat *el Chncho*, 'l soldat Victoriá Aiz cridá l' atenció del tinent sobre una numerosa forsa de caballeria que á curta distancia marxava vorejant los canyaverals del ingeni *Dos Amigos* en direcció al siti ahont se trobavan los nostres. Inmediatament ordená 'l tinent que 'l corneta Solís toqués

EL CORNETA SOLÍS.

alto y la contrasena del batalló. Los que venían en direcció oposada repetiren lo toch, afegintli la contrasena del batalló de Burgos. Extranysa del tinent, que sabia molt bé que Burgos no operava per aquells indrets, per lo que, ab cinch homes se adelantá á reconeixer la forsa, veyent que anava engrossant ab gent que compareixia de tot arreu, fins á formar una conjunt de 1,500 homes montats. A la intimació de que avansessin pera ser reconoguts, repongueren ab una descarga, quedant lo tinent Borges ferit de gravetat á la espatlla, á pesar de lo qual se replegá cap als seus.

—Minyons—els digué—aixó no es res. A formar lo quadro, y no tiren sense apantar. Ja veuren con quan ne cayguin alguns, los demés fugen.

Prompte 's vejé un espectacle indescriptible. Un grapat de valents envoltats per una avalanxa d' insurrectes que 's precipitavan per tots costats: una de las líneas del quadro rompuda, y una brega encarnissada que deixá sobre el terreno un pilot de cadávers amichs y enemichs.

Lo tinent Borges, sostingut en brassos del seu assistent, anava als soldats y á cada intimació que li dirigia l' enemich perque 's rendís, contestava ab veu ronca per l' ira:—Jamay! ¡Ni mort!

Refetas las tropas, tornaren á formar lo quadro, y per quatre vegadas mes reixassaren las terribles embestidas de aquell aixam d' insurrectes. Una descarga frech á frech feta pels mambisóus matá al assistent de 'n Borges y aquest rebé una nova ferida. Caygut en terra pero apoyant lo cap en lo cotxe esquer, casi agonisant, manava encare als seus que 's resistissen.

LO TINENT DE SORIA D. EDUARDO BORGES.

En tan apurada situació, 'ls enemichs se llansaren frenétichs sobre 'l grupo dels soldats, y un mulato, matxete en má 's tirá sobre 'l pundonorós tinent, rematantlo sense pietat.

Comensá llavors una cassera contra 'ls pochos soldats que havian quedat en vida y 's dispersavan. Victoriá Aiz sol y seré en mitj de la via, mes segur de morir que de salvarse, apuntá ab lo mauser al mulato que havia mort al tinent y el deixá estanallat, ficantli una bala al cor. Repara aquest acte de venjansa un blanch que anava á caball y 's dirigeix decidit sobre el valent soldat; mes quan ja 'l tenia casi á sobre, Victo-

riá li apunta també 'l mauser y 'l derriba sense vida. En menos temps del que 's necessita per contarho Victoriá salta de un brinco sobre 'l caball y á escape 's dirigeix á *La Esperanza* á donar noticia de la ocurrencia, y veuré si encare es temps de que surtin algunas forsas pera salvar als soldats dispersos.

VICTORIANO AIZ.

En son camí trobá un grupo interessantíssim: davant seu marxava un home portantne un altre carregat sobre las espatllas. Al sentir lo primer lo galop del caball, deixa la séva carga en terra y dispara dos tiros, que afortunadament no tocan á ningú.

—Alto!—cridá Aiz—no tiris: soch jo! 'l teu company.

Y 'l soldat Joan López García torná á carregarse al seu camarada Francisco Vive, qu' estava gravement ferit, seguint tranquilament camí de *La Esperanza*. Pero prompte havia de veure sa marxa interrompuda. Sobre aquell grupo interessant anava á llansarse un escamot de negres matxetaires. Lo soldat López García portava 'l mauser descarregat y no tenia més que dugas cápsulas á la cartutxera.

—N' hi ha per dos tiros—se digué y esperá que 'ls seus perseguidors estiguessin á poca distancia.

—Entréga!—cridá 'l que feya de guia als negres; mes per tota resposta Joan López li encará 'l mauser disparant á un temps perseguidor y perseguit. Lo proyectil del rifle atravesá 'l barret del valent soldat de Soria socarrimantli 'ls cabells; pero la bala del mauser deixá sens vida al comandant dels negres. Gran confusió hi hagué entre aquests, al veure'l caure, y encare 'l soldat López dispará de nou, causantlos un'altra baixa. Tornantse á

carregar lo ferit continuá son camí en direcció á *La Esperanza*, may sentida ab tanta vehemencia per aquell cor plé d' abnegació sublim en una ocasió tan suprema.

Quatre vegadas encare lográ escapar, deixant lo ferit en terra, á la persecució de aquells cafres. Mes per fi arribá á puesto ab sa preciosa carga.

Lo corneta Solís no s' havia mogut del costat del cadáver del tinent. Allí varen ferlo presoner; pero quan las sombras nocturnas caygueren sobre 'l camp enemich, astut y lleuger com un galgo lográ escaparse, arribant felisment á *La Esperanza*, ahont se reuní ab sos valents companys de glorias y aventuras.

Aquest episodis dona una idea de la mena de guerra que 's fá á Cuba, aixis com també de la intrepides, lo valor y la serenitat dels soldats que defensen l' honra de la bandera de la patria.

JUAN LÓPEZ GARCÍA.

(De nostre corresponçal.)

MEMORIAL

D' UN DIPUTAT AL SENYOR CÁNOVAS

Ilustre jefe: Suposo qu' enredat ab las polémicas que cada tarde sosté ab als senyors de l' esquerra, y en las quals també 'l secundo aplaudint y movent gresca, tal volta no s' ha adonat de que la calor ja apreta, y que vení aquí al Congrés, ni que sigui á fer la siesta, resulta un treball titánich propi únicament de negres.

Ja sé que quan el cacique que mana en la meva terra se va dignar dar-me un acta, va sé ab la condició expressa de que jo anés al Congrés mentres estessin obertas las sévas portas, á fi

apóstols de la democràcia. Y 'l públich els arrebatava de las mans dels venedors.

Avuy los venedors pregonan «el discurso entero del diputado Juan Mella» y encare que no son molts los que s' apresuran á comprarlo, lo discurs de un diputat carlí monopolisa la venta pública.

Sempre hem cregut que l' allunyarnos de las Corts es un error funest, que si no avuy, un dia ó altre pagarem molt car.

Los carlins tractan de invadir lo camp de la popularitat que nosaltres hém deixat desert.

Nosaltres que havíam de tenir en compte mes que ningú que per combatre á la monarquia tots los medis son bons y todas las armas son de bona lley.

De todas las festas que s' han celebrat á Barcelona en obsequi del general Cassanyas, proposo qu' en Coria del *Noticiero* n' escrigui una ressenya, que 's publiqui impresa á gran luxu y que se 'n envihi un exemplar á cada soldat de Cuba.

De aquesta manera sabrán que aquí hi ha qui 's preocupa extraordinariament de las sévas penalitats.

Y podrán dir:—Un' altra vegada que neixi, tiraré per bisbe.

Tenim á la vista una carta oberta dirigida per l' exdiputat Sr. Lostau al Exm. Sr. Capitá general de Catalunya.

En ella 's denuncian ab claretat las persecucions de que á la sombra de la suspensió de garantías, son víctimas moltas personas honradas que may han sigut anarquistas, que no son mes que republicans é individuos de l' Associació de rabassaires, y que avuy sofreixen las vengansas del caciquisme.

Tenim la seguretat de que la digna autoritat militar de Catalunya farà justicia als que sofreixen tals iniquitats.

Massa odiosos son per tots los homes de bons sentiments los atentats anarquistas, porque haja ningú de approfitar-se dels mateixos pera sumir á un gran número de familias pacíficas en lo desconsol y la desesperació.»

CARTAS DE FORA.—*Riudoms*.—L' ensotanat de aquesta vila 'l diumenje passat tornava de acompanyar un cadáver al cementiri, y al passar pel carrer de Sant Antoni seguit de un noyet ab una creu, s' adoná de un subjecte que estava girat d' esquena y ab la gorra posada. L' ensotanat l' embestí ab mals modos dihentli que 's descubris, y 'l de la gorra li contestá que fes la seva via qu' ell no li deya res. Se 'n aná á la iglesia, rabió, y després de mudarse la roba, torná desseguida al carrer de Sant Antoni y ab l' ajuda de un regidor y algun empleat del

Ajuntament feu detenir á aquell subjecte. Afortunadament l' alcalde maná posarlo en llibertat desseguida.—Lo mes bonich es que 'ls que volen que tothom se descubreixi quan passen ells, solen portar dos tapadoras á falta d' una: aquell casquet rodó que 'ls vé placat á la clepsa y 'l fognonet de las quatre punxas: lo solideo y 'l boneto.

Vilafranca del Panadés.—Ha produhit general disgust la detenció de alguns ciutadans que últimament han ingressat á las presons del districte. ¡Bé se aproveita el caciquisme de las circunstancias actuals! Als detinguts no se 'ls coneix altre peccat que perteneix al partit republicá y á la federació de rabassaires. Entre ells s' hi contan cinch individuos del poble de Moja que son los que formavan la Junta del Centre republicá; s' hi conta també l' incansable propagandista de las mateixas ideas, Joan Saumell de Las Cabanyas. Tots son visitats per gran número de amichs y correligionaris, y la federació de rabassaires ha pres l' iniciativa de socorre 'ls lo propi que á sas familias en sas necessitats. Unas quantas dotzenas d' homes s' han prestat á ocuparse gratuitamente en las feynas de la batuda del blat que 'ls presos tenian á las eras. Aixís se practica la solidaritat. Si 'ls cacichs, autors del atropello, creunen intimidar á l' Associació s' enganyan de mitj á mitj: may aquesta ha revelat tanta resignació y al mateix temps tanta fermesa. ¿Es acás un crim ser republicá? Es un crim ser socialista? Responguin á aquestas preguntas los autors dels disgustos ocasionats á pacífichs ciutadans que no tenen ni han tingut may altre norma que viure en pau y justicia.

NOTA.—Cedint á la súplica qu' en atenta carta 'ns dirigeix D. Pau Juliá, vehi de Vilassar de Mar, consigném ab gust que dit senyor no ha tingut art ni part en la noticia que respecte al resultat de una querrela de injuria, entaulada pel Senyor Masriera y Soqué, publicaren en lo número anterior de la CAMPANA. De pas approfitarém l' ocasió pera manifestar que la persona absoluta es D. Laureano Vilarrubia, vehi de Vilassar, lo propi que 'l querellaat, qu' es regidor de aquell Ajuntament.

TIPOS DE LA MANIGUA

Un campeó de la Estrella solitaria.

AL POBLE

Poble embrutit y poruch
que olvidant ta honrada historia
soportas lo jou feixuch
d' un govern einich y eunuch
que 't porta á un final sens gloria.

Imbecil, degenerat
com un idiota caminas;
ets-un xay fet y pastat
per lo mans' que t' has tornat
y la llana que traginas.
Consents que gent sens entranyas
taqui de ta historia 'ls fills
entregant á mans extranyas
lo que forjas, lo que guanyas,
lo que filas, lo que culls.

Aguantas com un mussol
que s' arrossegui pel fanch
ton nom honrat d' espanyol
y que per pastá un bunyol
se robí á tos fills la sanch.

Res te treu de t' atonia
y veig encare molt lluny
ton despertar. ¡Qui diria
qu' ets aquell poble qu' un dia
va tenir mitj mon al puny!

Lleó que á extrangeras gents
feyas por, quan fort y lliure,
eran tas garras potents
y avuy sens unglots ni dents
sols fas llástima ó fas riure:
cobra de nou l' altiveza
que 't feya ser respectat;
salva la teva honra ofesa
y llensant lo jou que 't pesa
recobra ta llibertat.

Alsa ta testa, lleó,
y si son tos derrers dias
l' esforços que fassis, milló;
¡val mes morir com Samsó
que viure com Jeremias!

JEP DE JESPU.

L' HOME FELÍS

s en Sagasta, l' héroe del tupé, l' insigne fill de Torrecilla de Cameros.

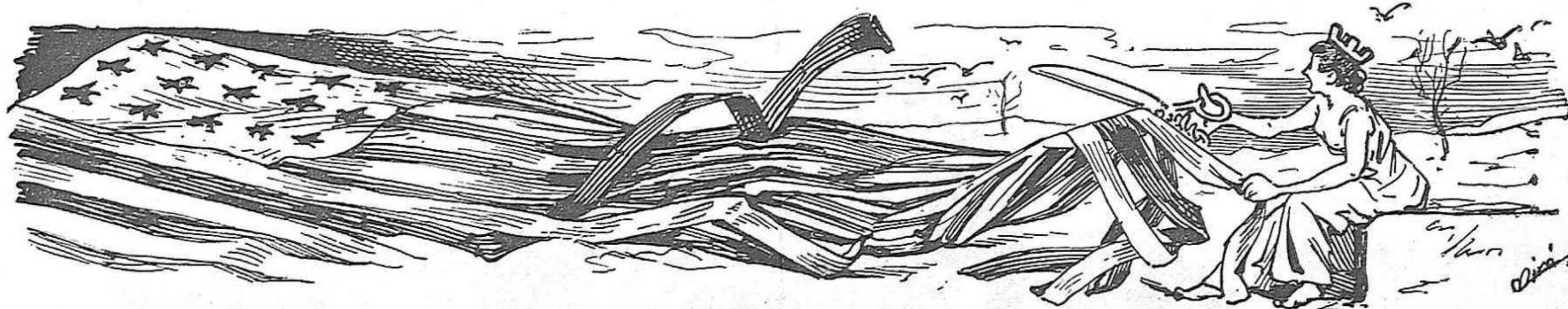
¡Quin home!
Si fos militar, de fixo que no més
pendria part en las batallas que
acabassin en victoria. Si fos mari-
no, únicament navegaria sobre mar
plana.... Es polítich y, ja ho veuhem
may naufraga ni may sofreix cap
derrota.

¿A qué 's déu aquest éxit conti-
nuat?
¿Al seu talent? ¿als seus mérits?
Ni á l' una cosa ni al altre.
Tot lo secret de la xiripa de D. Práxedes consisteix en saber
combinar hábilment la salut y las malalties.

Un dia hi ha entre 'ls séus tinentes una batussa de mil dimonis,
que amenaça acabar ab l' existència del partit.

En Montero, en Gamazo, en Maura se 'n van á casa de don
Práxedes porque 'ls digni clarament lo que pensa. Segons lo
que respongui ell, resoldráu. Están decidits á tot.

Trucan.—¿Es aquí 'l Sr. Sagasta?
—Bé hi es; pero...
—Diguilli que l' hem de veure.
—Impossible: té un fioronco al clatell y 'l metje li ha orde-
nat lo descans absolut.

Si á Espanya la deixessin, prou de aquesta bandera se 'n farien las tiretas.

—Es que nosaltres...
—¡No sé qué dils'hi! Haig de fer lo que 'm manan. —
Los comissionats se 'n van, trayent foch pels caixals. De moment volen fer aixó y alló y lo altre; pero als dos ó tres dias las cosas s' arreglan, las passións se calman... y en Sagasta, al saberho, surt de casa completament curat del malehit floronco.

Per motius de caràcter reservat, D. Práxedes, que ocupava ab salut y alegría la presidencia del ministeri, dimiteix de cop y volta y entrega 'l poder á n' en Cánovas.

¿Qué ha passat? ¿qué ha succehit?... Una crisis tan grave é inesperada no pot quedar sense explicació. Lo país té dret á sapiguer per quins motius el Sr. del tupé ha entregat els trastos al senyor de la Huerta.

Lo Congrés bull. Las oposicións están disposadas á demanar comptes á n' en Sagasta.

S'obra la sessió. L'impaciencia 's retrata en tots los semblants. —¿Encare no ha arribat en Sagasta? —¿Qui ha vist en Sagasta? —Necessitém en Sagasta desseguida.

Se presenta 'l sén secretari.
—Senyor Cruz ¿á quin hora vindrá D. Práxedes?
—No vindrá pas.

—¿...?
—Té unas anginas tremendas que no 'l deixan sossegar.
—Es que nosaltres desitjavam preguntarli una infinitat de cosas!...

—¿Cóm ho volen arreglar, si aquestas perversas anginas 'l obligan á quedarse á casa?—

Passa 'l xubasco, 'ls preguntons perden las ganas de preguntar... y 'l senyor Sagasta, lliure ja d' anginas, torna á anar al Congrés á somriure als seus amichs y á gratarse la barba.

Ara torném á serhi.

Pocas vegadas, d' ensá qu' Espanya existeix, ha atravesat el nostre país una situació mes difícil.

Tot está com qui diu apuntat ab agullas, tot bamboleja, tot tremola.

La guerra de Cuba 's converteix en una xarada, á la qual tothom hi dona una solució distinta y ab tantas solucións, cap es la verdadera.

Lo tresor nacional está agotat, vivint poch menos que de la commiseració de quatre personas benéficas, que al trenta ó quaranta per cent d' interés ens adelantan alguns fondos.

Gravíssims problemes han de ser resoltos desseguida. La qüestió dels ferrocarrils, la creació dels nous impostos, los tractats de comers, las possibles alianças internacionals...

Y ¿qué hi diu en Sagasta á tot aixó?

Res. El pobre don Práxedes, á falta de anginas ó floroncos, té la senyora malalta y ha d' estarse á Avila, consagrat al cuydado d' ella.

En va de Madrid li telegrafian:

—¡Vingui desseguida! Hi ha mar de fondo. Es indispensable 'l concurs de vosté.

—No puch—respon ell ab melancolia:—haig de cuydar á la senyora

—¡Pero miri que la patria!

—La senyora.

—¡Pensi que 'ls sagrats interessos del país!...

—La senyora....

Naturalment que aixó de la malaltia de la senyora es una cosa real, com ho son los floroncos y las anginas; pero, val la pena de preguntar:

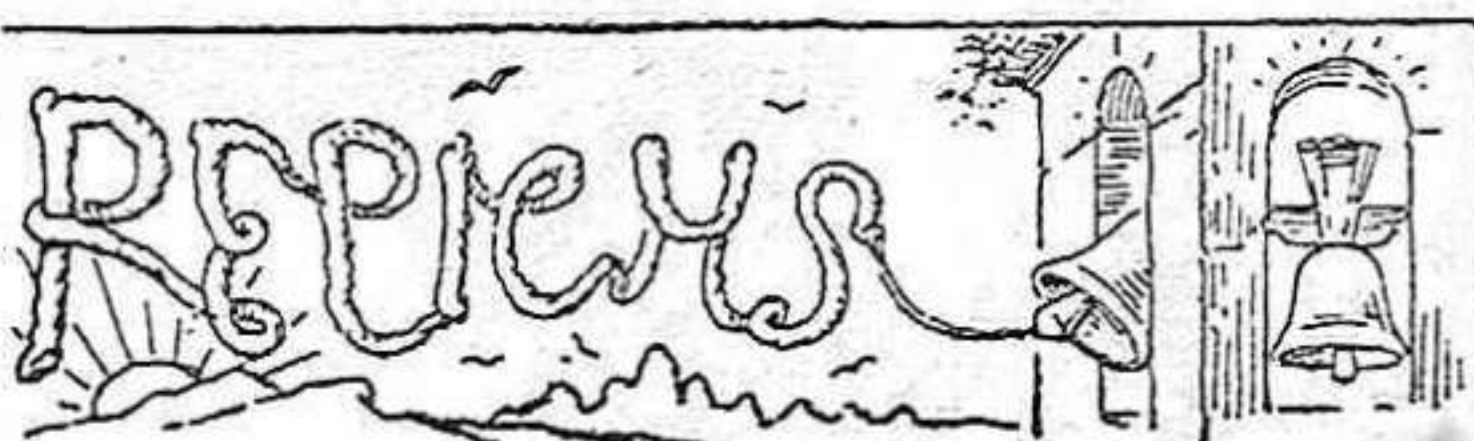
—¿Cóm s' ho arreglará don Práxedes pera surtir dels compromisos serios, el dia que al mon no hi hagi floroncos, anginas ni senyoras malaltas?

IPOBRA ESPANYA!

Una guerra assoladora matant tos fills estimats; una crisis financiera que ni 't deixa respirar; una sequedat continua ó, millor dit, general, ovrirantse la miseria que vé ab pas accelerat (pero no hay que apurararse si no creixen gens els blats; be prou que creixen en cambi 'ls convents per totas parts); robos á dreta y esquerra incendis y asesinats; impostos de totas menas y contribucions y embarchs; una fornada asquerosa de famélichs diputats, las grans baixas de la bolsa y las grans pujas del pá, y otras cosas que la ploma se resisteix á apuntar... fan que, Espanya, tu no siguis

la nació qu' érats avans; sino qu' ets (¡pobreta Espanya!), ben pensat y ben mirat, desde un quant temps, la nació ¡de las grans calamitats!

AGUILETA.

NA imprecació de 'n Mella als partits de la restauració:

—Vosaltres no sou uns governants; sou uns enterra-morts.
¡Molt ben dit!

Pero una cosa es atacar y un'altra molt distinta proposar solucions prácticas.

Y la solució carlista per salvar Cuba consisteix en lo restabliment dels vireys, de las ordres religiosas y de las antiguas lleys de Indias.

De manera que hasta 'ls conservadors podían dir als carlins:

—Nosaltres serém, si voleu, uns enterra-morts; pero vosaltres sou la personificació de l' ánima del Rosegacévas.

Diuhen del extranger que cada dia son mes cordials las relaciones entre Inglaterra y la República Nort-americana.

L'aliança del Porch ab lo Leopardo.

Ojo als rellotjes!

Si algú 'm cautiva per la frescura, es en Cellero.

«Vivim—vá dir en plé Congrés—en mitj de una completa mentida. Desde 'ls partits de la guerra fins als articles de certs periódichs, tot es un pur convencionalisme. Mentida qu' es sempre 'l signo de la flaqueza dels pobles y la precursora infalible de grans é irremediables catástrofes.»

Es cert: vivim en mitj de una completa mentida.

O sino que ho diguin els qu' eran republicans y s' han fet monárquichs.

Sols una cosa hi ha veritat: los talls que s' engoleixen.

Dintre de poch en Martinez Campos fará un viatge á Londres.

Hasta ab aixó demostra la seva eterna preocupació.

Perque per anar á Inglaterra no tindrà mes remey que atravesar lo pas de Calais (calés).

Llegeixo:

«Tots los periódichs monárquichs insisteixen molt enfadats en que 'l rey no ha caygut.

»Está bé: consti que no ha caygut.

»Pero que pot caure.»

La Justicia fecit.

La contestació al mensatge de la Corona formulada pel Congrés destila pietat religiosa per tots els poros.

«Deu no voldrá que Cuba siga borrada del mapa dels pobles cultos. Deu premiant l' esfors heróich dels nostres soldats, ens otorgará 'l desitjat benefici de la pau. La benedicció donada pel Papa al nostre exercit expedicionari es un fet venturos. L' éxit no deixarà de favorir may als pobles virils que saben confiar en la protecció de Deu.»

Y aixís d' aquest tenor es tota la constestació al mensatge.

Y lo mes xocant es que 'ls que tant en Deu confían, son los que mes deixats están de la ma de Deu.

L' import de la suscripció en obsequi del cardenal Cassanyas al últim s' ha empleat de una manera digna y oportuna.

S' han adquirit una carretela, un carruatje de luxo y un parell de mulas.

Ab gran oportunitat deya un individuo de la comissió:

—En aquest país es necessari ser previsor: avuy per demá que la religió torni á anar malament com al any 73, tenint cotxes y bestiar, qualsevol eclesiástich pot guanyarse la vida posantse á cotxero.

A Cuba continúan els desembarchs.

Y á Espanya prompte 'ns embargarán.

Empero si sabém ferho potser los acreedors admetin com á fiança als governs conservadors.

A n' en Sagasta totas li ponen.

Ara té la dona malalta, y ab aquesta excusa se 'n ha anat de Madrid, evitantse no pochos compromisos, perque trobantse á fora no ha de pendre part en las discusions del Congrés, y no prenenthi part s' estalvia un sens fi de compromisos.

¡Maulas del viejo pastor!—com li diuhen al home del tupé.

Pero mentres ell s' aparta momentáneament de la política activa, dihent:—Primer es la meva Angeleta que 'l partit—la fusió queda convertida en un mercat de Calaf.

Cada individuo tira pel seu cantó.

Y com que alguns hasta 's barallan, bé pot afirmarse que quan lo vell pastor no hi es, las cabras cotan.

Hi havia un desafío concertat entre 'l capitá espanyol Sr. Ampudia y 'l general yankee Jonshon autor de unas cartas ofensivas al nostre exercit publicadas en lo Journal de Nova York.

Peró aixís que 'l tal Jonshon vá veure que la cosa anava de veras, vá retirar tots los insults.

Tal es lo que succehiria mes en gran—no hi posin dupte—si Espanya 's quadrava davant de la República nort americana. Los porchs que mes grunyen, encare no veuhen lo bastó giran qua.

Per fi resulta confirmada la noticia de la mort de 'n Joseph Maceo, ocorreguda en lo combat de las Lomas del Gato (Santiago de Cuba) sostingut gloriosament per la columna que mana l' intrépit general Albert.

La mort de aquest cabecilla té una gran importancia.

Hasta 'ls que volen l' arreglo de la qüestió de Cuba á tota costa, podrán dir:

—Vaja, un de menos á cobrar.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

«Ciudadans C. Vidal Borrut, R. Homedes Mundo, Bona Lletra. Un A. d' A., M. N., Un Sabadallench fora del mon, Estebanini, J. S. P. de Vilafresca, Félix Calentó, M. Bonells, S. Astier, J. Romanos, Crach, y Beato Cartaginés:—Lo qu' envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciudadans Joan Bigarrat, J. Staramsa, Angel Practich, E. Revoltos, F. Morera (a) El Barberillo, Pepet Panxeta, Rafel Puhant, Pere Salom, Fernando García A. Ovaherero y Matopo, Cintet Brun, Un torero sevillano. Antonet del Vendrell, y Escola Vilafranqui:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadans Jeph de Jepsus: Esta molt bé; un milió de gracias.—Comich del i asseig de Gracia: La mateixa idea ja varem exposarla á priacipis d' istiu, quan lo sol comensava á picar.—Marangi: Va bé.—Salvador Bonavia: Idem lo que 'ns remet.—Ruy de Groch: Es fluix.—F. C. Montané: La semana passada 'ns referiam á vosté: lo que 'ns envia en la present queda acceptat.—Sanch de Cargol: Ho aprofitarem casi tot.—F. Vallsmadella: Hi ha en la composició algunas improprietats en l' us de las paraulas.—Eugeni Janer: Procurarem aprofitarho.—Ll. Ll. (Gualada): Ja hem parlat del assumpto en lo mateix sentit en que vosté ho fa, encare que sense aplicarlo á qui ho aplica.—Arcadi Prim: Es fluix.—E. Torrent y Costa: Esta mal versificat.—J. Balaguer Soler: Idem.—J. Baguña: Idem.—Cabo de Ranco: Es molt frivolo.—J. Carreras P.: Mirarem d' aprofitarho.—M. Badia: Esta molt bé; gracias.—M. Mallol: Li agrahim l' envio del folleto.—J. M. Porrinas: L' epigrama es massa gras.—Lluís G. Salvador: Ho aprofitarem.—Joanet del Canti (Guiamets): La noticia es massa atrassada.—Pau Piá: Lo vers penúltim está mal acentuat.—F. Tiana: S' aprofitará.—Pistacho: Idem.—Teneb Zerep: Rebut lo duplicat: a lo dit.—Félix Cana: No 'ns acaba de fé 'l pes.—Gayter del Panadés: Idem.—Sucre-Candi: Es fluix. Chelin: Pateix del mateix mal.—J. Alamaliv: Veurem d' aprofitarho.—Albert del Ros: Está bé.

ANTONI LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

LAS CALAMITATS D' ESPANYA (per J. Negro.)

¡Viva Deu y quina pestal
 ¡Pobra Espanya, estás ben llestal!